

MONOGENOIDEA SKRZELI RYB WISŁY

Badania rozpoczęto w r. 1953. Część doświadczalna pracy polegająca na zbieraniu materiału parazytologicznego z badanych ryb została zakończona w jesieni 1955 roku. Praca ta ma dwa zasadnicze zadania. Pierwsze z nich ma czysto faunistyczny charakter, chodzi tu bowiem o wykazanie jakościowego i ilościowego stanu pasożytów z gromady *Monogenoidea* na skrzelach ryb Wisły. Zadanie to jest szczególnie ważne z tego względu, że powyższa grupa pasożytów jest u nas w Polsce prawie nie opracowana. Drugi cel pracy ma charakter ekologiczny. Chodzi tu bowiem o prześledzenie zmian i stanu zestawu pasożytów wzdłuż całego biegu rzeki Wisły, to znaczy w kilku jej przekrojach, w których istnieją różne stosunki środowiskowe. Dlatego też badania przeprowadzono w sześciu przekrojach rzeki idąc od jej źródeł do ujścia. W miejscowościach: Strumiień, Kraków, Puławy, Wyszogród, Toruń i Świbno.

Ogółem zbadano 881 sztuk ryb należących do 11 gatunków (8 gatunków ryb karpiovatych i 3 gatunki niekarpiovatych). Na skrzelach badanych ryb znaleziono i opisano 25 gatunków pasożytów z gromady *Monogenoidea*, należących do następujących czterech rodzajów: *Dactylogyrus*, *Gyrodactylus*, *Diplozoon* oraz *Tetraonchus*.

Na wstępie pracy podano dokładny opis sposobu sporządzania pomiarów poszczególnych elementów budowy pasożytów, przy czym proponuje się pewien stały schemat dla ujednoczenia badań. Przy opisach poszczególnych gatunków pasożytów podano dokładne pomiary diagnostycznych elementów budowy, oraz wiele rysunków. Opisano dwa nowe gatunki pasożytów.

Oprócz tego podano obserwacje na temat różnic parazytofauny w zależności od pory roku, a także na temat specyficzności pasożytów z gromady *Monogenoidea*.

Zestaw pasożytów będących tematem pracy nie jest jednakowy w całym przebiegu Wisły. W poszczególnych przekrojach rzeki dają się zauważyć wyraźne różnice zarówno w intensywności jak i ekstensywności inwazji. Aby wytłumaczyć przyczyny wpływające na ustalenie się danego stanu parazytofauny w danym przekroju rzeki zebrano szereg wyników analiz hydrologicznych z poszczególnych badanych przekrojów Wisły. Z czynników mogących wpływać na stan parazytofauny wymieniono: temperaturę wody, szybkość prądu, ilość chlorków, procent nasycenia wody tlenem, ilość zawiesin w wodzie oraz zanieczyszczenia. Na podstawie danych dotyczących poszczególnych wyżej wymienionych czynników

w każdym przekroju rzeki starano się przeprowadzić wnioskowanie o przyczynach mogących mieć znaczenie w ustaleniu się parazytofauny danego odcinka rzeki.

Praca jest oddana do druku.

MONOGENOIDEA ЖАБЕР У РЫБ В ВИСЛЕ

В труде находится подробное описание и ряд рисунков 25 видов *Monogenoidea* принадлежащих к родам: *Dactylogyrus*, *Gyrodactylus*, *Tetraonchus* и *Diplozoon*. Кроме того, труд включает данные наблюдений по специфичности паразитов, сравнения паразитофауны разных профилей Вислы, а также анализ и уяснение этой паразитофауны на основании гидрологических данных.

MONOGENOIDEA OF THE GILLS OF VISTULA FISH

The paper contains a minute description and a number of drawings of 25 *Monogenoidea* species of the genera: *Dactylogyrus*, *Gyrodactylus*, *Tetraonchus* and *Diplozoon*. Moreover, the author presents her observations of the specificity of these parasites, compares the parasitofauna of various profiles of the Vistula and analyzes and explains the conditions of this parasitofauna on the basis of some hydrological data.